

Duško Geić i Mirko Slade-Šilović
Trogir

GRAĐA ZA DIFERENCIJALNI RJEČNIK TROGIRSKOGA
CAKAVSKOGO GOVORA OD POLOVICE XIX. DO POLOVICE
XX. STOLJEĆA

UDK 800.87.801.3

Rad primljen za tisak 4. listopada 1990.

F

- fäbel — izraz iz dječjih brojalica (bez značenja)
fabrikât, -ân — priređivati, praviti, proizvoditi; pren. praviti psine, pakostî
fabrikávât, -ájen → fabrikat
fâca, -e ž — 1. lice; 2. pren. osoba; 3. kamen isklesan za gradnju (ima »lice«, tj. barem jednu stranu ravnu)
facâda, -e ž — kamen isklesan za gradnju tako da ima pet ravnih strana (od kojih je jedna »lice«)
facadûn, -a m → facada
facênda, -e ž — posao
facûlêt, -a m — rupčić
fâganel, -a m — vrst ptice pjevice iz porodice zeba
fâgöt, -a m — 1. svežanj; 2. smotak, teret koji smeta: »Nosija bija to, ma mi je veliki fagot.«
fagôtât, -ân — zauzimati veliki volumen: »Nije teško za nosit, nego puno fagotâ.«

fagotávăt, -ájen	→ fagotat
făjda, -e ž	— korist
făjerica, -e ž	— upaljač za cigarete
fakín, -a m	— 1. nosač; 2. pren. primitivan, neuljudan čovjek; 3. koji je sposoban napraviti huncutariju, prijevaru, snalažljiv čovjek
făkman, -a m	— stručnjak, majstor kakva posla, sposoban, vješt čovjek: »On je pravi fakman za ote stvari.«
fâl, -a m	— greška
făla, -e ž	— 1. hvaljenje: »Ne moreš ostati o'njegove fale«; 2. hvala (u smislu zahvaljivanja): »Jesi li rekla teti fala?«
fălaš, -a,-o	— 1. nepouzdan, nevjeran; 2. neispravan, krivi, krvotvoren: »Uvatija si falšu notu.«
fâlcîna, -e m	— hvalisavac
fâlda, -e ž	— 1. pregib, nabor; 2. sloj na platnu, papiru ili odjeći
fâldân, -a,-o	— kojem su napravljeni pregibi, nabori
fâldât, -an	— napraviti, praviti nabore, pregibe
faldávăt, -ájen	— praviti nabore, pregibe
fâlice, pril.	— slučajno, zabunom, greškom: »Falice san u žmul ulija kvasinu misto vina.«
fâlimice	→ falice
fâlinga, -e ž	— pogreška
fâlît, -in	— 1. pogriješiti; 2. promašiti;
fâlît, -in	— nedostajati, manjkati
fâlît, -in	— hvaliti
falívăt, -ijen	— 1. griješiti; 2. promašivati
falivêñ, -a,-o	— 1. pogrešan; 2. promašen
fâlôpa, -e ž	— pogreška
fâlsët, -a m	— vrlo visok glas koji se postiže neprirodnom impostacijom grla
falšítât, m i ž	— (u G. sing. ne mijenja oblik); 1. nešto što je neispravno, loše; 2. prijevara, loš postupak
falšûn, -a m	— pokvaren čovjek, pokvarenjak, neiskrena osoba
falüša, -e ž	— (ženska) osoba koja se puno hvali
fâmëja, -e ž	— obitelj
fânag, -a m	— blato
fânat, -ta m	— 1. onaj koji pljeni, sudske ovrhovoditelj; 2. jedna od igračih karata (dečko)
fânëla, -e ž	— laka vunena tkanina
fangadûr, -a m	— gliboder, jaružalo

- fangān, -a,-o
 fàngat, -ân
 fangávât, -ájen
 fângér, -a m
 fânglâ, -e ž
 fântâstik, -a m
 fântâstikât, -ân
 fantaštikávât, -ájen
 fantèrija, -e ž
 fantèrist, -e m
 farâbût, -a m
 farîna, -e ž
 farinêla, -e ž
 farmâcija, -e ž
 farmâcišta, -e m
 faša, -e ž
 fašân, -a, -o
 fašât, -ân
 fašavât, -ájen
 faštidij, -a m
 fâta, užv.
 fatig, -a m
 fatigât, -ân
 fatigávât, -ájen
 fatûra, -e ž
 fatùrëta, -e ž
 fâva, -e ž
 fâžol, -a ž
 fažolët, -a m
 fažûn, -a m
 fažùnòvina, -e ž
- čišćen jaružalom: »Ovi konal je fangan prije dvi godine.«
 - 1. mutiti vodu, mijesati mulj na dnu vode ili mora; 2. vaditi mulj iz vode ili mora jaružalom
 - fangat
 - kolica s dva kola za prevoženje maltera i sl. u gradevinarstvu
 - zdjela s ručkom za zahvatanje maltera kod žbukanja
 - maštar, sanjar
 - maštati, sanjati: »...Jeno popone/ka je naglo zaškurilo/dok je fantaštikavalala o svoje mladosti...« M. Slade Šilović, »Kamen vrime šuce«, str. 43
 - fantaštikat
 - pješaštvo
 - pješak
 - varalica, pokvarenjak, huligan
 - brašno
 - vrst finog brašna
 - ljekarna
 - ljekarnik
 - 1. pojed od platna za kaput ili na odijelu; 2. povez
 - koji je omotan trakom, fašon
 - omotati povezom: »Cilu smo mu glavu fašali pašicon« tj. omotali smo mu glavu zavojem
 - omatati povezom, trakom i sl.
 - smetnja
 - dosta (uzvik u igri tombole kad igrač dobije zgoditak)
 - težak i naporan rad
 - teško i naporno raditi
 - fatigat
 - posao: »Ceka me sad velika fatura, piturat sve zavore o'kuće.«
 - sitni dopunski rad
 - bobić, vrst slatkiša za Mrtvi dan
 - grah
 - vrst mahune (graha)
 - fažol
 - izguljene stabljike graha

- feca, -e ž
- fédér, -a m
federírat, -an
- félbéber, -a m
- feler, -a m
feména, -e ž
- fémima, -e ž
ferál, -a m
- ferálić, -a m
férám, -a m
féráta, -e ž
feratjér, -a m
férija, -e ž
ferijáda, -e ž
- ferijádica, -e ž
férít (se), -ín
férma, -e m
- férmaj, -a m
farmáj, -a m
- férmal, -a m
férman, -a m
férmat, -ân
fermávát, -ájen
- fermentún, -a m
fermentúnica, -e ž
férmon, -a m
férše, pl. ž
- 1. talog na dnu bačve kod prvog pretoka vina; 2. pren. pokvaren čovjek
 - opruga
 - vibrirati na opruzi ili oprugama: »Napravija san na kar šental ca federira,« tj. koji vibrira jer su pod njim opruge
 - 1. čin u austrougarskoj vojsci; 2. nadimak osobe u Trogiru
 - greška, mana
 - samica, okov kormila drvenog broda (gornja i donja)
 - femena
 - vrst svjetiljke, svijeća na plin za noćno ribarenje »pod svicu«
 - dem. od feral (v.)
 - željezarija (različiti dijelovi ili komadi željeza)
 - željeznica
 - strojovoda lokomotive, radnik na željeznicu
 - praznik
 - željezna rešetka prozora ili vrata, prozor koji ne ma stakala ili kapaka nego samo željezne rešetke
 - dem. od ferijada
 - svidati (se): »Ovo mi se ništa ne feri.«
 - 1. zaustavljanje; 2. imperativ od fermat (isto i fermaj): »Ferma makinju«; 3. stanje iščekivanja: »Sta san u fermu svu noć, ma niko nije pasa«; stat u fermu- iščekivati nekoga da prođe; bit u fermu- bit u stanju iščekivanja, biti u zasjedi
 - kopča za kosu
 - 1. zaustavi (imper. od fermat): »Fermaj makinju da ne udremo u kraj«; 2. zaustavljanje; bit u fermaj- biti u toku zaustavljanja; stat u fermaj- stati zaustavljen ali s upaljenim motorom
 - fermaj
 - fermal
 - 1. zaustaviti; 2. učvrstiti
 - 1. zaustavlji: »Fermavali su me na obid, ma ja nisan tija« tj. zaustavljadi su me na objed...; 2. učvršćivati
 - kukuruzno brašno
 - kukuruzni kruh
 - fermal
 - ospice (bolest)

- fertik, pril.
 fešta, -e ž
 feštāt, -ân
 fēta, -e ž
 fētāt, -ân
 fētīna, -e ž
 fētīvi, -a, -o
- fibra, -e ž
 fibrāt, -ân
 fidèline, -ni pl.
- fidèlini
 fido, -a m
 figàdin, -a m
 figûra, -e ž
 figurât, -ân
 figurîn, -a m
 fijök, -a m
- fijòkëte, -êt pl. ž
 fijôra, -e ž
 fijorët, -a m
- fijörin, -a m
 fijuba, -e ž
 fikât, -ân
- fikávât, -ájen
- fil, -a m
- gotovo, gotov
 — slavlje, veselje
 — slaviti
 — vrlo tanka ploška
 — rezati na vrlo tanke ploške
 — tanka ploškica
 — pravi: »On je fetivi Trogirani« (za razliku od nekog tko se u skorije vrijeme doselio)
 — vrućica
 — imati duže vrijeme vrućicu: »Već deset dan fibrâ.«
 — vrst tjestenine (sasvim tanka pa ih u Italiji zovu capelli d' angeli)
 → fideline
 — vjeran pas
 — vrst juhe
 — izgled, lik, vanjski obris, pojava, slika
 — 1. izgledati; 2. predstavljati što
 — model na slici
 — 1. traka ili vezica vezane na leptir; 2. leptir mašna: »Lipo se je obukla, a kosu vezala bilin fjókôn.«
 — vrst tjestenine (u obliku leptirića)
 — 1. ruža; 2. Fijora — žensko ime
 — 1. ukras u pjevanju (u dalmatinskoj pjesmi ukrasna improvizacija, ljepotarenje); 2. cvjetni ukras na likovnom umjetničkom djelu, ukras poput cvijeta
 — vrst novca (forinta)
 — kopča za remen pasa ili naramenice
 — 1. spustiti nešto u dubinu; 2. baciti; 3. zabiti, uvaliti; 4. uvući; 5. pren. podvaliti; 6. prevariti koga; 7. vratiti milo za drago: »Lipo san mu ga fika pa neka se misli«; 8. uranjati provom u valove kod uzburkanog mora; 9. utrapiti što kome pri prodaji: »Fika mu je onoga staroga tovara«; 10. zadati niski udarac
 — 1. spuštat; 2. uranjati provom u valove po uzburkanom moru, posrtati; 3. varati, zadavati niske udarce; 4. podvaljivati
 — 1. red, niz, sloj; 2. nit: Triba ovi fažol ocistit tako da mu se skinu fili« tj. da mu se iz ruba mahune odstrane niti

- filāč, -ca m
- filānac, -ca m
- filānc, -a m
- filārēt, -a m
- filāt, -ān
- filāvāt, -ájen
- filcāda, -e ž
- filēštrīn, -a m
- fileštrīna, -e ž
- filēt
- filibuštjēr, -a m
- filikōrna, -e ž
- filikōrno, -o s
- filikōrnist, -e m
- filikōrnīšta, -e m
- filir, -a m
- filōšera, -e ž
- filtrāt, -ān
- filtrávāt, -jen
- fin, -a, -o
- finalmēnte, pril.
- finānc, -a m
- fincūkast, -a, -o,
- finēca, -e ž
- finēštrīn, -a m
- finēštrīna, -e ž
- finit, -in
- finívāt, -íjen
- finka, -e ž
- vrst graha u kojeg na gornjem i donjem kraju, rubu postoji tanka nit slična koncu, koju treba skinuti prije kuhanja
 - financijski stražar
 - filanac
 - daska po vrhu oklopa »mrtve bande« drvenog broda
 - 1. puštati (lanac, sidro); 2. ići nekom brzinom: »Brod fila toliko« tj. ide tom brzinom; 3. bježati: »Ka' san vidija ca se dogodilo, a ja ti fila«; 4. nizati, redati (npr. bisere ogrlice na konopac), slagati u redove; 5. rezati na tanke ploške: »Tokalo me filat pršut«; 6. razdvajati nešto što je upleteno, upredeno: »Da san mu ovi stari konop neka ga fila.«
 - filat
 - plahta sašivena od više komada platna jednake širine
 - prozor na brodu, maleni prozorčić na kući
 - fileštrin
 - 1. tanki sloj čega što je složeno u slojeve (file); 2. vrsta (pozicija) mesa
 - 1. varalica; 2. gusar
 - limeni puhački instrument (vrsta trube)
 - filikorna
 - svirač filikorne
 - filikornist
 - vrst novca, mala novčana jedinica
 - filoksera, pren. pošast: »Napa si kâ filošera.«
 - cijediti, procijediti, čistiti, očistiti
 - cijediti kroz cjedilo, čistiti
 - 1. tanak; 2. gladak; 3. nježan; 4. uglađen; 5. vrlo osjetljiv; 6. pametan; 7. lukav
 - konačno
 - filanc
 - 1. prefrijan; 2. osobito snalažljiv; 3. lukavo uslužan
 - finoča, uglađenost
 - fileštrin
 - fileštrina
 - završiti
 - svršavati, završavati
 - ptica iz porodice zeba (zimi ne seli)

- finke, pril.
finta, -e ž
- fintirāt, -an
firāla, -e ž
firmāt, -ān
firmávāt, -ájen
firša, -e ž
- fistula, -e ž
- fišacijūn, -a ž
- fišān, -a, -o
fišavāt, -ájen
fišāt, -ān
- fišbajn, -a m
fišć, -a m
fišćāt, -an
fišćot, -a m
fišo, pril.
- fištuk, -a m
- fištula, -e
fit, -a m
fita, -e ž
fitāt, -ān
fitávāt, -ájen
fituāl, -a m
fjäba, -e ž
fjäka, -e ž
- fjákān, -a, -o
- dok: »Finke dura non paura«.
 - 1. izlika (lažna); 2. lukava varka; 3. varka tijelom (npr. u igri nogomet); cinit fintu-praviti se: »Čini fintu da me ne poznaje.«
 - činiti varku, praviti se
 - ženska cipela
 - potpisati
 - potpisivati
 - 1. komad platna od kojeg se kroji jedro (jedan red platna u jedara); 2. jednak širok komad tkanine, platna u prodaji; 3. neka cjelina kod pletenjia kačkanjem: »Koliko si danas firši uplela?«
 - 1. vrst ptice; 2. vrsta izrasline na tijelu koja se понекад upali
 - umišljenost, fiksna ideja: »Ne triba mu virovat jerbo su to njegovi fišacijuni.«
 - poravnati
 - poravnavati
 - poravnati: »Moran fišat ova dva kraja prije nego ih sašijen.«
 - ribrja kost
 - zvižduk
 - zvižditi
 - zviždaljka, zvižduk
 - 1. ravno; 2. nepomično, netremice; gledati fišo-gledati ravno, netremice: »Gleda me je fišo u joći.«
 - trokutasti okvir ispod donjeg dijela zaprežnih kola (podaka) koji je vezan za rude (timunele) i okreće se zajedno s njima, a ne dozvoljava da podnožje ruda koje je ispod kola (kara), padne na zemlju
 - vrst izrasline na koži
 - afit
 - feta
 - 1. rezati na ploške; 2. iznajmiti stan (v. afitat)
 - afitavat
 - afitual
 - priča, bajka, laž
 - tromost, klonulost, npr. zbog velike vrućine ili presitosti: »Ne moren se maknit, a kamoli radit jerbo me uvatila fjaka.«
 - trom, spor, lijen

- fjakáno, pril.
fjäkast, -a, -o
fjakún, -a m
- fjäménat, -ta m
fjéra, -e ž
fjök, -a m.
fjónbo, pril.
fjör, -a m
- fjóra, -e ž
fjörët, -a m
fjorín, -a m
fjúba, -e ž
fjùmbán, -a, -o
fjùmbin, -a m
fjùmbát, -ân
fjumbávåt, -ájen
- flänak, -a m
flàtôž, -a, -o
flâtôžast, -a, -o
- flégman, pril.
flémáca, -e ž
- flibuštjér, -a m
flígér, -a m
fligèrišta, -e m
flikòrníšta, -e m
flikórna -e ž
flóbér, -a m
floćát, -ân
floćávåt, -ájen
- floćún, -a m
flök, -a m
flokišta, -e m
fôdra, -e m
- tromo, sporo, lijeno
→ fjakan
— 1. čovjek koji usporeno, tromo reagira ili radi; 2. ljetni topli vjetar koji umjesto osvježenja doprinosi nevoljkosti, tromost
— jedno od zvona trogirske katedrale
— blagdan sa sajmom, proštenje
→ fijok
→ apjonbo
— cvijet, cvijeće; fjar di tutti santi vrst cvijeća (cvijeće Svih svetih)
→ fijora
→ fijoret
→ fijorin
→ fijuba
— bačen okomito u vodu
— 1. visak; 2. vrst ptice (vodomar)
— baciti se u more okomito (fjombo)
— 1. popravljati konop; 2. bacati se u more okomito, s nogama dolje
— trak lignje, sipe, hobotnice; (pl. flanki)
— sladak (odnosi se na slastice ali i jela koja brzo zasite): »Jastog je za jist flatož.«
— slatkast: »Ovoga ne moren puno izist jerbo je flatožasto.«
— flegmatična osoba, smirena, čvrstih živaca
— vrlo slaba rakija koja se dobiva pri kraju procesa destilacije
→ filibuštjer
— limeni puhački instrument, truba
— svirač fligera
→ filikornist
→ filikorna
— malokalibarska puška
— razmetati se, hvaliti se, lagati
— razmetati se, hvastati se služeći se izmišljotinama
— razmetljivac, hvališta, lažljivac
— trokutasto prednje jedro
— koji je zadužen da upravlja flokom pri regatnom jedrenju
— 1. podstava; 2. unutrašnja oplata broda

- fôdrân, -a, -o
- fôdrât (se), -âñ
- fodrávât, -ájen
- fögêra, -e ž
- fogišta, -e m
- fogûn, -a m
- fôj, -a m
- fondadûr, -a m
- fondán, -a, -o
- fôndât (se), -âñ
- fondát, -a m
- fondávât (se), -ájen
- fôndo, pril.
- fôntik, -a m
- fönja, -e ž
- fôra, pril.
- fóra, -e ž
- fôrca, -e ž
- fôrcât, -an
- 1. podstavljen s unutrašnje strane: »Ovi mi je ka pot tepal jerbo je fodran«; 2. osiguran (od stude ni, gladi i sl.) tako što je unaprijed osigurao do voljne količine namirnica, ogrjeva itd.
 - 1. podstaviti iznutra, obložiti; 2. zaštiti se od zime; 3. osigurati se (od zime, gladi i sl.) tako da se pripreme rezerve hrane, ogrjeva itd.
 - 1. podstavlјati, oblagati iznutra; 2. osiguravati se rezervama
 - 1. sud (limeni) za održavanje žara žerave; 2. štednjak primitivne izrade; 3. otvor u krovu za izlaz dima; 4. zaštićeno ognjište (od lima) na malom brodu; 5. dimnjak remorkera
 - ložač na parobrodu ili lokomotivi
 - 1. štednjak; 2. daščara posred kuverte (na brodu) koja služi kao kuhinja; 3. otvor na krovu koji služi za odvod dima; mali o foguna- dječak koji je pomagao u kulinjskim poslovima na jedrenjacima
 - 1. list papira; 2. novina: »Cita san to danas u fo je«; 3. smotak
 - osnivač
 - potopljen: »Eno mi kaić fondan na sri konala.«
 - potopiti (se)
 - otopina šećera (i još nekih dodataka) u vodi za premazivanje kolača
 - potapati (se)
 - dolje, prema dnu, na dno: »Iša je brod fondo« tj. potonuo je
 - skladište u kojem je grad nekada držao zalihe žita; također i fond iz kojeg se žito kupovalo (v. P. Andreis »Povijest grada Trogira«)
 - septička jama
 - 1. vani; 2. naprijed
 - 1. prednost; dat fore-dati prednost (npr. od neko liko poena kod natjecanja ili igre): »Gremo igrat na šah, dat ču ti topa fore«; »Dat ču ti pet puntu fore u dvajstjedan na balote«; 2. veličina, vrijed nost: »Jesi mi ga ti nika fora« tj. nisi ti nikakva veličina (ili važna ličnost)
 - snaga
 - pojačati, osnažiti, pritisnuti velikom snagom, upotrijebiti u jednom trenutku veliku snagu: »Ka' ga ja namistin kako triba, ti forcaj polu gon.«

- forcávāt, -ájen
- fórkáda, -e ž
- fórkéta, -e ž
- forníménat, -ta m
- fórpas
- fórtica, -e ž
- Fórtin, -a m
- fórtúna, -e ž
- fortunál, -a m
- fóša, -e ž
- fošál, -a m
- fóta, -e ž
- fótán, -a, -o
- fótát (se), -án
- fotávāt (se), -ájen
- fráj, pril.
- frája, -e ž
- fráját, -an
- frájlaf, -a m
- frájóna, -e ž
- frajún, -a m
- fráka, -e ž
- frákáda, -e ž
- frakadávāt, -ájen
- frakadūn, -a m
- frakávāt, -ájen
- jačati, povećavati snagu, pritiskati ili djelovati sve većom snagom: »Vidili smo da je jugo pocelo forcavat pa smo se vratili nazad.«
 - rašljje na lijevoj strani gajete za držanje vesala, jedra, ostiju i sl.
 - 1. ukosnica; 2. držač kola na biciklu
 - garnitura tanjura ili posuđa
 - izraz u kartaškoj igri mauš (v.)
 - 1. kula; 2. podloga (kod odijela)
 - predio oko gradske kule (fortice)
 - nešto što je jako (odnosi se na vjetar, valove i općenito na vremenske nepogode): »Ucinila je fortuna juga«; »Bila je fortuna bure.«
 - veliko nevrijeme
 - kanal za odvod oborinskih voda između pojedinih parcela zemlje, općenito kanal, prokop
 - kanal, usjek, usjek u zemlji prilikom obrade zemlje krampom tj. krčenja
 - ljutnja: »Uvatila me fota« tj. naljutio sam se
 - ljut, naljučen: »Ka' mi je to reka osta san fotan..«
 - naljutiti (se)
 - ljutiti (se): »Ne tribaš se omar fotavat, nisan ti ništa slabo reka..«
 - 1. slobodan; 2. slobodno
 - prijateljska veselica s jelom (nekad i izletom), gošćenje
 - gostiti se
 - sistem na kojem se temelji pogon jedne vrste bicikla (može kočiti pomoću pedala tako da se prisne prema natrag za razliku od *libere* kod koje to nije moguće jer postoji mogućnost slobodne vrtnje unatrag)
 - žena koja neumjereno troši (naročito na hranu), rastrošnica
 - muškarac koji neumjereno troši (naročito na hranu), rastrošnik
 - 1. kamen; 2. naprava u uljari koja pritiska tijesto od maslina
 - stijena, veliki kamen: »Itnija se na me frakadon..«
 - bacati se kamenjem na koga ili što: »On je meni frakadava kuću..«
 - frakada
 - frakadavat

- främäšan, -na, -no
 framašun, -a m
 fränak, -a, -o
- frâncâ, -e ž
 frâncav, -a, -o
 frânkâ, -a, -o
 frânkât, -ân
 frankâvât, -ájen
 frâンza, -e ž
 frâンzéta, -e ž
- frâンja, -e ž
 frâtar, -ra m
- frcâjika, -e ž
 frcál, -ála m
- frêca, -e ž
- frêga, -e ž
 fregâdina, -e ž
 fregadûn, -a m
- fregadûr, -a m
 frégat, -ân
 fregâterum, -a m
- fregaton
 frêgula, -e ž
 frêgulica, -e ž
- frén, -a m
 frézér, -a m
- zločest, nestašan (za dijete): »Mali mi je bokun framašan.«
 — zao, loš čovjek (od free mason)
 — 1. sloboden, prazan: »Je li ti franak oni sud o' dva tolitra?«; 2. oslobođen od vojne obaveze: »Poslin leve osta san franak«; franka baza-karta u igri koja se ne može pobiti ni jednom drugom jer je posljednja od aduta
 — sifilis
 — zaražen sifilisom
 — ispražnjen
 — isprazniti
 — prazniti
 — resa (kose ili kakve ukrasne tkanine)
 — 1. pramen podrezane kose što pada na čelo; 2. resica (ima ih više) na rubu stolnjaka
 — špekula, klier
 — 1. vrst bijele morske ribe; 2. pripadnik reda franevac ili dominikanaca; 3. kukac koji buši rupe i prebiva u suhim zrnima sočivica
 — čegrtaljka
 — zvrk: ... »A onda su sva zvona zazvonila/i ja sam se inkanta/tako se moje ditinjstvo zavrtilo kâ frcal/ i svakin diron/sve basje kalavalu u pakal«, M. Slade Šilović, »Kamen vrime šuce«, str. 11
 — pračka (sastoji se od dvije gumene vrpce koje se privežu na malene rašlje, a s druge strane su vezane na komad kože u koji se prilikom gadanja stavljaju kamen)
 — masaža
 — mala prijevara
 — vrst trgovackog broda na jedra (dva jarbola i kosnik)
 — četka za ribanje
 — ribati
 — vojnička zapovijed u austrijskoj vojsci za okupljanje, zbor
 → fregadun
 — komadić, malo, mrvica
 — dem. od fregula: »Bokun kruva i fregulicu sira i on ti je zadovojan.«
 — kočnica
 — stroj za profiliranje drvenih ili metalnih dijelova

- frezérišta, -e m
frig, -a m
- frigan, -a, -o
- friđat, -an
- friskat, -âñ
- friskina, -e ž
- friški, -a, -o
friško, pril.
- fritula, -e ž
- friž, -a m
frižak, pril.
- frižân, -a, -o
frižanj, -a m
frižât, -âñ
frižavât, -ájen
frižet, -a m
frižnjäl, -a m
frižnjân, -a, -o
frižnjât, -âñ
frižnjavât, -ájen
frnjök, -a m
frnjökul, -a
frôl, -a, -o
fròlân, -a, -o
- majstor koji radi na frezeru (v.)
 - pjev ptice vrduna: »Prošlo je jeno jato, cuja san jik frigat.«
 - pržen na ulju: »Špar je boji frigan nego pecen na gradele.«
 - 1. pržiti na ulju; 2. pjevati (ptica vrdun); 3. frigat se- snalaziti se: »Ka' nisi tija moga svita, eto ti pa se frigaj«, tj. snalazi se kako znaš i umiješ; 4. friga me se- nije me briga: »Friga me se za te i twoje probleme«; 5. ostajati kratkih rukava: »Ka' se ja uvatin buška, moredu se filanci frigat«; 6. nositi se: »Frigaj se ti i twoja skula ka' ti je plaća mala.«
 - 1. zahladivati: »Prid jutro je pocelo friškat«; 2. pren, pojačavati: »Meštral je poceja friškat.«
 - vonj po čemu što je svježe tj. nekuhan i inače nepripremljeno, npr. vonj friškine od ribe, mesa; kad su proljetne oseke more miriše friškinom jer morska trava i mnogi organizmi ostaju na suhom. Friškinom može vonjati i neko jelo ako nije dobro prokuhan ili ako nije mirodijama odstranjen vonj: »Cistija san ribu pa mi sa ruke vonjaju friškinon.«
 - svjež
 - svježe, hladno, zimljivo: »Bokun je friško, vaja obuć demper.«
 - uštipak (tradicionalna slastica za božićne i novogodišnje blagdane u Dalmaciji)
 - frižanj
 - svjež, pren. jak: »Ucinilo je friškoga meštrala«, tj. pojačao je maestral
 - ogreban
 - ogrebotina, rez, porezotina
 - ogrebatiti, napraviti ogrebotinu
 - praviti ogrebotine
 - palubna poveza kod broda
 - frižanj
 - frižan
 - frižat
 - frižavat
 - udarac noktom srednjeg prsta u glavu
 - frnjok
 - uveo, truo, u raspadanju, istrošen (platno i odjeća) od vremena
 - frol

- fròlât, -ân
frolávât, -ájen
fröntin, -a m
frûl, -a, -o
frûla, -e ž
frùlât, -an
frumentûn, -a m
frumentùnica, -e ž
frûšta, -e ž
frût, -a m
frutijêra, -e ž
frûžâta, -e ž
frzelin, -a m
fûdra, -e ž
fûdrân, -a, -o
fûdrât (se), -ân
fudrávât (se), -ájen
fûga, -e ž
fûgân, -a, -o
fûgât, -ân
fugávât, -jen
fugêra, -e ž
fûkâra, -e ž
fûlmin, -a m
fûm, -a m
fûmâda, -e ž
fûmâr, -a m
fûmât, -ân
fûncût, -a m
fûndâć, -a m
fûndâća, -e ž
fundadûr, -a m
fundâmënat, -ta m
- gnjiliti, propadati: »Poceja mi se ovi kapot frolat.«
→ frolat
— prednji dio kape (koji štiti od sunca)
→ frol
— primitivna svirala kojoj za sviranje služi umetak od tanke trske
→ frolat
→ fermentun
— kukuruzni kruh
— šiba, bič
— voće
— posuda za voće
— vrst ribarske mreže
— vrst ptice pjevice iz porodice zeba
→ fodra
→ fodran
→ fodrat (se)
→ fodravat (se)
— procijep među kamenjem ili ciglama na zidu (ili među daskama) koje građevine
— kojem su ispunjeni razmaci između opeke ili kamenja (zid): »Ovi će zid bit lip ka' bude fugan.«
— ispuniti betonom procijepe među kamenjem, opekom i sl. na zidu
— ispunjavati procijepe među kamenjem ili opekom kakve građevine
→ fogera
— propalica, lopov
— žigica, blijesak
— 1. nalet (ima ih više) vrućice u glavu; 2. neobična ideja, zahtjev, hir: »Ko more razumit nju i njezine fume u glavu.«
— nalet vrućice u glavu (mnoge žene u vrijeme klimakterija imaju fumade)
— dimnjak
— pušiti, dimiti
— huncut, uncut, prepredenjak
— talog (kave npr.)
→ fundać
→ fondadur
— temelj

- fundān, -a, -o
 fundārija, -e m
 fundāt, -an
 fundávāt, -ájen
 funebre, pril.
 funeral, -a m
 fūntána, -e ž
- fūnja, -e ž
 fūrba, -e ž
 furbaćūn, -a m
 furbārija, -e ž
 furbast, -a, -o
 fūrbo, -a m
 fūrešt, -a m
 furešta, -e ž
 fureštarija, -e ž
- furešti -a, -o
 fūrija, -e ž
 fūrijast, -a, -o
 furōr, -a m
 fūsta, -e ž
 fustūna, -e ž
 fūšta, -e ž
- fuštānj, -a m
 fužbal, -a m
 fužbalijēr, -a m
 fužbališta, -e m
- fondan
 — željezara, talionica željeza
 → fondat
 → fondavat
 — posmrtno; marca funebra- posmrtni marš
 — pogreb, sprovod
 — 1. javna česma; 2. voda s česme: »Poj donesi jedan maštil funtane«; 3. vodoskok
 — dunja
 — lukava ženska
 — huncut, lukavac, prepredenjak
 — lukavost, huncutarija
 — lukav, prepreden, himben
 — lukavac, prepredenjak: »On ti je veliki furbo.«
 — stranac
 — strankinja
 — 1. stranci; 2. predmet, običaj, ideja ili stvar stranog podrijetla: »Jedva cekan da ovo fureštarije gre doma«.
 — koji je stranog porijekla
 — žurba
 — brz
 — 1. javnost; 2. uspjeh
 — vrst ratnog broda iz srednjeg vijeka
 — gnojna oteklina
 — vanjski dio škure (v.) gledan izvana kad je zatvorena
 — runjava ali ne vunena tkanina
 — nogomet
 — nogometaš
 → fužbalijer

G

- gàbija, -e ž
 gabīna, -e ž
 gácica, -e ž
 gáče, -gáć
 gad, -a m
 gádan, -a, -o
- gadàrija, -e ž
- košno ili križno jedro
 — kabina na brodu ili kupalištu
 — pripovijetka, gatka
 — hlače
 — loš čovjek, nekarakterna osoba
 — 1. ružan: »Gadan je ká ponoća«; 2. neugodan, opasan: »On ti je gadan ka' se najidi.«
 — odurna, odvratna stvar: »Mogu ti reć da je to ca je on ucinija velika gadarija.«

- gádelina, -e ž
gádit (se), -in
- gáfa, -e ž
gágrica, -e ž
- gájândra, -e ž
- gájëta, -e ž
gák, -a m
galantijér, -a m
gálânat, -a, -o
- galântomo, -a m
- gáldit, -in
gáleaca, -e ž
gálêra, -e ž
gáleša, -e m
gálëta, -e m
- galétin, -a m
galètina, -e ž
gálilia, -e ž
galijôt, -a m
galijün, -a m
gáloše, -ôš pl.
- gamânt, -a m
gàmbët, -a m
gàmbûža, -e ž
gambužér, -a m
gámëla, -e ž
- gámëlica, -e ž
gámižit, -in
gámoš, -a m
- gánac, -ca m
- gadna, odurna, ružna stvar
 - 1. ružno o kome govoriti: »Ispri pustoga svita me stala gadit«; 2. osjećati odvratnost prema kome ili čemu
 - kuka za krcanje bačava na brod
 - vrst moljca koji nagriza odjeću; pren. dosadan čovjek, dosadnjaković
 - teški komad (gvožđa, ima ih više) kojim se optereće važi (v.) da potonu
 - vrst ribarskog broda na vesla i jedra
 - vrst ptice (ždral)
 - prodavač galanterijske robe
 - 1. udvoran, uljudan, susretljiv; 2. darežljiv radi samoisticanja
 - 1. fićirić, laf; 2. poštenjak (u pozivu nešto kao: hej čovječe!); 3. koji je darežljiv radi samoisticanja
 - milovati
 - vrst broda na jedra
 - 1. galija; 2. robijanje na galiji
 - garavo, crno čeljade (ali i govedo)
 - 1. vrst dvopeka na brodu; 2. vrst teretnog broda na jedra; 3. vrst prstena
 - vrst keksa
 - galetin
 - vrst većeg teretnog broda na jedra
 - 1. veslač na galiji; 2. besprizorni, berekin (v.)
 - vrst većeg teretnog broda na jedra
 - gumene cipele koje se nose poviše običnih cipela (npr. kad je blato)
 - mali prevarant
 - škopac, kvačilo, vrst karike za spajanje lanca
 - spremište hrane na brodu
 - onaj koji na brodu drži gambužu (v.)
 - limena porcija za vojničku hranu, obrok, posuda za uzimanje obroka iz restorana
 - mala gamela
 - plaziti, pren. sporo se kretati
 - vrst kože za obuću, odjeću i galanterijsku robu (po površini ima sitne dlačice)
 - 1. kuka; 2. osoba sklona prevarama: »Vaja dobro pazit, došli su oni ganci iz Pasik«; »Da vi znate koji su to ganci!«

- gâncîn, -a m
 gânco, -ca m
 gânga, -e ž
 gânga, -e ž
 gàngât, -ân
 gárbin, -a m
 gârbina, -e ž

 garbínâda, -e ž
 gârbo

 garbûn, -a
 garbùnât, -ân
 garbunávât, -ájen
 garbùnjêra, -e ž
 garbûra, -e ž

 gârëta, -e ž

 gârgân, -a m
 gârgarižât, -ân

 gârgâša, -e ž

 gârgâšât, -an

 garíful, -a m
 garítul, -a m

 garítula, -e ž
 gârza, -e ž
 garzûn, -a m
 gástá, -e ž

 gâša, -e ž
- manja kuka, kukica
 - ganac
 - način pjevanja žitelja Dalmatinske zagore
 - bučna zabava, veselica
 - zabavljati se
 - jugozapadni vjetar olujne jećine
 - veća ili manja pećina koju naprave valovi udaranjem u obalu (otvor joj je uvijek prema pučini)
 - nevrijeme s jugozapadnim vjetrom
 - kiseo, kiselo; u izrazu dolce-garbo tj. slatko — kiselovo: »Sparićat ču utrobicu na dolce-garbo.«
 - 1. ugljen; 2. sprava (ima ih dvije) za češanje vune
 - češati vunu
 - garbunat
 - 1. ugljenarnica; 2. brod koji prevozi ugljen
 - 1. karbit; 2. otpad pri proizvodnji karbita koji se upotrebljava za žbukanje kuća
 - trafika, provizorna kućica: »Tišća je garetu kraj mosta« tj. bio je vlasnik trafike (i prodavao u njoj)
 - kliznica na krovu kabine broda
 - ispirati grlo, grgljati: »Dva puta na dan moran gârgarižat grlo s ovon vodicon.«
 - 1. češljaj (ima ih dva) kojim se češlja vuna prije predenja; 2. pren. netko ili nešto ružna izgleda, ili što loše radi: »Oti motor ti je nika stara gârgâša.«
 - 1. češljati vunu gargašama; 2. stvarati buku sličnu onoj kad se gargašama (v.) češlja vuna: »Izdaleka se cuje gargašanje motora nikoga trabakula«; 3. gargašat se (u slangu) — spolno opći: »Eno se niki dvoje gargašadu u park.«
 - 1. karanfil; 2. klinčić (v. brokuli de garifuli)
 - kolač u obliku pletenice s usađenim obojanim jajem na vrhu (peče se za Uskrs)
 - garitul
 - gaza
 - mladi pomoćnik u nekom zanimanju, poslužitelj
 - 1. stari novac od bakra: »Propa si kâ stara gasta« kaže se za nekog tko je loše prošao u nekom poslu ili u životu uopće; 2. vrst morskog raka
 - 1. petlja od konopa, vrst mornarskog uzla; 2. kopac koji vezuje flok s aštom

- gášo, -e m
 gáštald, -a m
 gaštápán, -a m
 gáštrik, -a m
 gávan, -a m
 gávanka, -e ž
 gavún, -a m
 gavúnára, -e ž
 gáza, -e ž
 gázeta, -e ž
- gázija, -e ž
 gázját, -án
 gažjávát, -ájen
 gét, -a m
- gête, gêt pl.
 gib, -a m
 gili
- gilit, -in
- gilit se, -in
- gindác, -a m
- gindàréša, -e ž
 gíngat, -an
 gíngav, -a, -o
 gíngérle, -a m
 gíra, -e ž
 girára, -e ž
 giràrica, -ce ž
 gírica, -e ž
- gíz, -a m
 gíza, -e ž
 gládnica, -e ž
 gladníc, -a, m
- 1. lijenčina; 2. naziv od milja za galeba
 - glavar, starješina, starješina bratovštine
 - žohar
 - akutni proljev
 - bogat čovjek
 - bogata žena
 - 1. vrst morske ribe; 2. brodska bačva za vino
 - mreža za hvatanje gavuna
 - vrst spoja drva pomoću utora (u stolarskom zanatu)
 - 1. stari novac od bakra (G. pl. gazet, gazetik); gazeti, gazete-općenito novac (izraz naročito rasprostranjen u seljaka iz trogirske Zagore): »Kupija bi ja to ma ko će dat gazet«; 2. novina, list
 - stablo akacije
 - konačno, završno ušiti neki dio odjeće
 - završno šiti neke dijelove odjeće
 - 1. geto; 2. nered; 3. svada u kojoj susjedi uživaju kao promatrači: »Da ste vidili jucer geta izmeju Domine i Jele.«
 - visoke muške cipele
 - 1. pokret tijela; 2. nabor na suknni ili bluzi
 - u izrazu: gili-gili koji se upotrebljava kad se nekoga škaklje da se smije
 - dražiti nekoga po razdražljivom mjestu tijela da se smije
 - biti vrlo škakljiv: »Nemoj me to dirat jerbo se gillin.«
 - 1. čelično uže na brodskoj dizalici; 2. odeblje uže kojim se dižu ili snizuju jedra
 - odeblje uže kojim se dižu ili snizuju jedra
 - ljudljati
 - nestabilan, koji se ljudlja
 - fićfirić
 - vrst ribe
 - mreža za lov gira
 - girara
 - gira: »Ko oće jist girice vaja smocit gacice«, nar. poslovica
 - lijevano željezo
 - giz
 - neplodna zemlja
 - čovjek koji je uвijek gladan

- gladūš, -a m
 glândula, -e ž
 glàvât, -a, -o
- glàvân, -a m
 glàvîca, -e ž
 glàvîna, -e ž
- glàvînjica, -e ž
- glàvnî žbaj
- glàvûrda, -e ž
 glavûrdast, -a, -o
 glavûrdo
 glênda, -e ž
 glendèžîv, -a, -o
 glêndit se, -in
 glôgoj, -a m
 glogòjât, -ân
- glögol
- glöta, -e ž
- glötav, -a, -o
 glušac, -ca m
 Glúšćica, -e ž
- glûv, -a, -o
- gluva, -e ž
- gluvâc, -a m
- čovjek koji je uvihek gladan
 - žljezda
 - 1. koji je velike glave; 2. koji ima glavu (misli se na zelje: glavata salata, glavati kupus za razliku od vrste koja ne savija glavu i ima naziv rastreseni: rastreseni kupus, rastresena salata: »Posadija san ništo glavate salate«; »Dali su mi sime o' glavate salate, a izresla rastresena.«)
 - osoba velike glave (podrug.)
 - 1. manji brijeđ tupa vrha; 2. mala glava
 - 1. dio panja masline koji je pod zemljom; 2. velika glava
 - mali komad drva od maslinova panja: »Baci na oganj jenu glavinjicu.«
 - glavna greda na kojoj počivaju daske od kuverte drvenog broda
 - velika glava
 - koji ima veliku glavu
 - 1. čovjek velike glave; 2. pren. tup čovjek
 - šala, dosjetka, vic
 - glendeživ je čovjek koji se voli šaliti
 - šaliti se
 - vrutak koji izbija na površinu kipuće tekućine
 - 1. činiti glogoje (v.); 2. vreti na način da se čuje zvuk kipuće tekućine: »Pustit da ucine dva glagoja« tj. pustiti da vre vrlo kratko vrijeme
 - glogoj
 - grumen u kruhu (nastao od tijesta zbog nedovoljnog miješenja): »Ovi se kruv ne da jist. Sama glota.«
 - glotav je kruh koji ima u sebi grumene (glove)
 - onaj koji prislушкиuje tuđi razgovor
 - nedjelja dva tjedna prije Uskrsa kad su zavezana zvona (»Glušćica nedija«)
 - 1. koji ne čuje; 2. koji je neukusan (odnosi se na hranu) jer nije dovoljno začinjen ili nedostaje soli i sl.: »Ovi ti je kupus gluv, dodaj malo uja.«
 - žena koja slabo čuje (posprdno), ali ponekad i sa simpatijom: »Ona mala gluva puno je vridna.«
 - osoba koja nema sluha (posprdno); stari Trogirani su bili ponosni na svoje umijeće pjevanja pa se za one koji nisu imali sluha govorilo da su »gluvaci«

- glüvi, -oga m
- glúvónja, -e m
- gnjât, -a m
- gnjëst, -gnjeten
- gnjidûra, -e ž
- gnjila, -e ž
- gnjiladina, -e ž
- gnjilica, -e ž
- gnjöjar, -a m
- gnjusa, -e ž
- góba, -e ž
- góbav, -a, -o
- góbavit se, -in
- góbèla, -e ž
- góbët, -a m
- góbëto, -a m
- góbica, -e ž
- góbica, -e ž
- góbëta, -e ž
- gobin, -a m
- góbin, -a, -o
- gobîna, -e ž
- góbo, -a m
- góbov, -a, -o
- góbicin, -a, -o
- góbinin
- godiménat, -ta m
- gódina, -e ž
- koji slabo čuje: »Posla me je barba gluvi da van ovo onesen.«
 - osoba koja ne čuje (podrugljivo)
 - gležanj noge
 - puniti u nešto slamu, perje i sl. tako da se pritiska ili nabija rukama
 - žljezda koja naraste (najčešće pod pazuhom) zbog nekog upalnog procesa
 - glina, ilovača
 - gnjiloća, gnjilež, trulež; davat gnjiladinon — imati vonj po gnjiloći, truleži: »Vo uje daje gnjiladinon.« (Ulje vonja po truleži ako je proizvedeno od nagnjilih maslina)
 - 1. već sazrela oskoruša; 2. plod masline koji je sagnjio radi djelovanja crva
 - koji sakuplja gnoj (najčešće izmet živine)
 - žena koja ne drži do higijene
 - 1. grba; 2. grbava žena
 - grbav
 - grbaviti se
 - središnji dio kotača zaprežnih kola iz kojih prema obodu idu palci (v.)
 - stupić ukrasne ograde na krmi broda
 - grbavac (podrug.)
 - grbica
 - grbava žena (s dozom sažaljenja i simpatije): »Eno gre sirota gobica.«
 - grbava žena (podrug.)
 - 1. grbavo muško dijete (s dozom sažaljenja); 2. podrugljivo za grbavu ženu: »Eno gre madam gobin.«
 - koji pripada grbavoj ženskoj osobi
 - žena s grbom (s dozom sažaljenja)
 - grbavac
 - koji pripada grbavcu
 - koji pripada ženskoj grbavoj osobi (s dozom simpatije i sažaljenja)
 - gobicin
 - ugoda, užitak: »Ko bi platija ove godimente«; »U mladosti godimenti u starosti patimenti« tj. tko u mladosti pretjerano uživa, taj će u starosti patiti
 - 1. vršnjak ili vršnjakinja: »Ja i on smo godina«; 2. kalendarska godina ali u smislu roda u polju i

općenito prihoda za domaćinstvo: »Ova nan je godina bila dobra.«

gòdišće, -a s

gódit, -in

gòdižbina, -e ž

gōf, -a m

gōgoj

gogójat

gōla, -e ž

gólac, -ca m

golàčat se, -an

golāć, -a m

gólcina, -e m

goldūn, -a m

gólica, -e ž

gōlub, -a m

golúz

golùzán

golùzáča

gômbat se, -an

gòmila, -e ž

gòmítul, -a m

gôndula, -e ž

gonjāc, -a m

gónjat (se), -an

gôra, -e ž

→ godina

— uživati

— stanje godine: 1. u vremenskim pojavama; 2. u plodinama

— vrst morske ribe

→ glogoj

→ glogojat

— otvor za jarbol na brodu

— muškarac koji nije maljav po tijelu: »Cuvaj se žene runjavice i muškoga golca.«

— 1. biti nedovoljno odjeven: »Nemoj mi se golacat jerbo ćeš uvatit priladu«; 2. nedovoljno pokriti određene dijelove tijela: »Ne golacaj se prid muškima.«

— vrst puža bez kućice

— koji je gol tj. bez odjeće

— prezervativ

— 1. vrst naušnice jednostavne izrade koja se umetne u rupu uha čim se uho probije i služi samo za to da rupa ne zaraste. Kasnije se zamjeni pravom naušnicom; 2. stakleni balon (demejana) koji je ostao bez opleta

— vrst morske ribe (landovina)

→ guloz

→ gulozan

→ gulozača

— inatiti se, prepirati se

— hrpa kamenja (veliki broj gomila u Dalmaciji napravljen je slaganjem kamenja koje se vadilo iz zemlje prilikom krčenja ili pri stvaranju obradive zemlje iz kamenjara pomoću eksploziva); gomila svrj gomile — naziv za vrst dječje igre

— klupko: »Kupila san dva gomitula preje.«

— sandolina

— osoba koja goni teretnu živinu (osobito u jematvi)

— 1. tjerati (npr. sudom): »Cili život se gonjadu sudom«; 2. biti u stanju prije parenja, pariti (se): »Tovar je opasan ka' se gonja«; »U vejacu se maške gonjadu.«

— 1. šuma; 2. granje s lišćem: »Jesi li donija gore za

gori^řje, pril.
goriji, -a, -e
görnjak, -a m

görnji, -a, -e

gospávăt, -ájen
Góspe, -e

Gospòdín, -a
góta, -e ž

gotūn, -a m
gotùnina, -e ž

govnjár, -a m
govnováj
gózd, -a m
gožđárija, -e ž

góžđe, -a s
grábâna
grácalo, -a

grácat se, -an

živinu?; »Poj uberi gore pa čemo uresit spomenik.«

- više prema gore: »Makni tu sliku gorije.«
- koji je na višem mjestu, položaju
- stanovnik gornje tj. istočne strane glavne ulice na Čiovu (ulica je orijentirana u smjeru istok – zapad a gornja strana je ona s koje se sunce penje, dakle istočna)
- koji je na istoku (jer na toj strani sunce ide prema zenitu tj. prema gore: gornji vitar, Gornje Selo, Okruk Gornji, gornje vrime)
- psovati Gospu
- 1. Djevica Marija; 2. gospe-avers na metalnom novcu (revers je marko); 3. dat po gospi- pren. udariti: »Dat ču ti dvi po gospi da ćeš sve zvizde izbrojiti«; »Dobija je po gospi« tj. izudarali su ga; 4. Mala i Vela Gospe — blagdani Blažene Djevice Marije (isto tako i Gospe o' Sniga, Gospe od Andeli, Gospe o' Zdravja, Gospe o' Ružarija itd.); 5. Gospino cviče-vrst cvijeća; 6. Gospina kokošica a) vrst noćnog leptira; b) vrst ptice slične kosu
- Bog; Gospodinov trn-stablo bagrema
- 1. izraslina na licu; 2. ispupčenje na odjeći koje nastaje ako se vješa o klin vješalice a nema začake ili ako se na sušilu nepažljivo zadjene štipljkama
- pamuk, pamučno platno
- pamučno platno: »Nebo je rastegnuta gotunina, modra i s puno buzic iza kojik trepeću slabašne svíce pa se pari da je posuto sedmerokrakin zvizdicama . . .« M. Slade Šilović, »Kamen vrime šuce«, str. 138
- 1. osoba loša karaktera; 2. vrst morskog raka
- gundevaj
- željezo
- bezvrijedni komadi željeza ili kakve željezne naprave koje više nisu u funkciji
- željezo
- gargaša
- 1. jagma, otimanje za što u gužvi; 2. u izrazu »na gracalo« koji je upozorenje da će uslijediti otimanje za što; »Bacit ču dici kufete na gracalo«, tj. baciti ču im bombone neka se jagme
- jagmiti se, otimati se za što, nastojati se dokopati čega u gužvi: »Bacila san bombone među dicu

pa neka se gracadu«; »Gracadu se za bakalar kâ da se mukte dili.«

gracijska, -e ž

gracijski, -a

gracijski, -a, -o

grâd, -a m

gradacijâ, -e ž

gradacjûn, -a m

gradelâda, -e ž

gradèle, -el ž

grâj, -a m

grája, -e m

grajâš, -a ž

grâjski, -a, -o

grambaúša, -e ž

grâmba, -e ž

grâncav, -a, -o

grâncigrâf, pril

grancigula, -e ž

grândêca -e ž

grânfa, -e ž

grânfât, -an

grangûn, -a m

grantûber, -a m

granzôli, -k m

grâša, -e ž

grâšpa, -e ž

grâšpât (se), -âñ

— 1. milost; 2. gracijska božja — bogatstvo: »Jema u kuću svake gracijske božje.«

— odražestan

→ gracijski

— stupanj: »Jema 38 gradâ fibre«; »Ostavija san râku na 18 gradâ.«

— jačina (vina, masta, mljeka) izražena u stupnjima: »Ove godine će bit slaba gradacija masta«; »Ovo vino je slabe gradacije.«

— sprava za mjerjenje količine šećera u mastu, alkohola u vinu ili rakiji, masnih tvari u mljeku i sl.: »Gradacjun je u trgovci uvi kreja bar za jedan grad.«

— gradale (v.) punе ribe koja se peče: »Cili dan smo se kupali i lovili ribu a privecer je pala gradela-da.«

— 1. rešetke; 2. roštilj

— grah

— bodljikavo grmlje uz put

— vrabac

— gradski

— apstraktan pojam koji služi za ilustraciju čijeg lošeg rukopisa: »Pišeš kâ grambauša.«

— kliješta raka, pandâ mačke, korijen zuba: »Bojin se poč u zubara jerbo su mi puna justa grambi.«

— upaljen, uz karakterističan miris (odnosi se na mâst, slaninu i sl.): »Ova ti je mast grancava, ne more se jist.«

— svom snagom, brzo, ubrzano: »Radili smo gran-cigraf da nas ne uvati kiša.«

— vrst morskog raka

— veličina, umišljenost, umišljena veličina: »Cila ota fameja pati o' grandece.«

— 1. ogrebotina; 2. kanda

— grepsti: »Nemoj me granfat noktima.«

— vrst ugora (riba)

— stolarska alatka za čišćenje utora u drvu

— mekinje

— vrst masti za podmazivanje ležaja

— 1. bora, neravnina, nabor; 2. čevulja grožda

— borati (se), hrapaviti (se)

- grāšpav, -a, -o
grāšpavit (se)
gratàkâža, -e ž
grâtât, -an
- gratîv, -a m
grâvan, -a m
gr̄bić, -a m
grcân, -a m
grđelin, -a m
grdòbina, -e ž
grëb, -a m
grëbja, -e ž
- grëbjica
gréda, -e ž
grèdica, -e ž
- Grêgo, -a
Grégolevânat, -a m
grêgolevantâra, -e ž
grêgolavânte, -a m
grén
- grëz, -a, -o
grezârija, -e ž
grezavâť, -ájen
grezün, -a m
- grgâša
gricula, -e ž
- grij, -a m
grijótâ, -e ž
grilja, -e ž
- hrapav, naboran
 - grašpat (se)
 - strugalica (kuhinjska), ribež
 - 1. češati: »Kako me je srbilo izgrata san se do krvi«; 2. strugati; 3. ribati: »Ako nimaš drugoga posla, poj grataj sir za njoke.«
 - konop prišiven okolo cijelog jedra radi čvrstoće
 - gavran
 - vrst morske ribe slične arbunu
 - grklján, grlić boce
 - vrst ptice pjevice (češljugar)
 - vrst ribe (landovina)
 - grob
 - 1. gredica, lijeha; 2. prolaz između lijeha: »Reka san ti sto puti da grëš grebjon a ne priko uzoranoga«; 3. manja parcela zemlje (kad se zemlja sastoji od parcela različitih nivoa); »Jeman u Mu-line dvi grebje zemje.«
 - dem. od grebja (v.)
 - gusti sloj oblaka na zapadnom horizontu (isto i kalada)
 - uzdužna greda (ima ih dvije) koja se postavlja na zaprežna kola (uz prethodno skinute bande) da bi se namjestila koslata (v.)
 - Grk
 - gregolevantara
 - istočni vjetar
 - gregolevantara
 - idem; (1. l. sing. glagola grest; glagol više nema perfekta, infinitiva i futura i egzistira još samo u prezentu; 3. l. pl. — gredu)
 - 1. grub, prost, koji nije fina ponašanja; 2. koji je loše, neprecizne ili grube izrade
 - loše, neprecizno izveden posao
 - neprecizno, neuredno, grubo što raditi
 - 1. čovjek koji nije precizan u poslu; 2. koji nije finih manira
 - gargaša
 - trnac, srs: »Nemoj strgat žlicon teću jerbo mi ci ni gricule.«
 - grijeh
 - grijehota, šteta
 - vrst prozorskog kapka

- grînta, -e ž
- grîntalo, -a s
- grîntat, -an
- grîntav, -a, -o
- grîntavac, -ca m
- grîntavica, -e ž
- griôta
- grîpula, -e ž
- grîst se, -zen
- grišp, -a m
- grišpa
- grišpat (se)
- grišpav
- grišpavit (se)
- grišpin, -a m
- grîz, -a m
- grîzica, -e ž
- griža, -e ž
- grižela, -e ž
- grižijëla
- grk, -a, -o
- grkljân, -a m
- grlavica, -e ž
- grlin, -a m
- grmâtânje, -a s
- grmâtât, -ân
- tuženje, poplakivanje, cmizdrenje, dosadno prigovaranje
 - gritavac
 - tužiti se na način da se poluglasno dosadno mrmlja, dosadno prigovarati; 2. cmizdriti i to vanjskim načinom pokazivati
 - 1. dosadan u tuženju, prigovaranju; 2. plačljiv (kod male djece): »Oma san znala da je dite bolesno. Cili dan je bija grîntav«; »Moran mu dat jist, vidiš da je grîntav«; »Stavi dite leć, grîntavo je.«
 - onaj koji poplakuje, cmizdri, prigovara, nezadovoljno mrmlja
 - žena koja poplakuje, cmizdri, prigovara mrmljući nezadovoljno za sebe
 - grijota
 - 1. prljavština na čovjekovoj koži; 2. nakupina na dûgama bačava od vina
 - izjedati se, imati grižnju savjesti: »Sam sebe grijen zaraj toga.«
 - grašpa
 - grašpa
 - grašpat (se)
 - grašpav
 - grašpavit
 - vrst bolesti vina (lagana octikavost): »Vino ti je islo na grišpin.«
 - 1. odgriz: »Daj mi jedan griz jabuke«; 2. pšenična krupica
 - 1. moljac; 2. pren. zajedljivo, dosadno, čangrizavo čeljade: »Dosadan si kâ grizica«; »Prava si grizica.«
 - 1. litica; 2. dizenterija (vjerovalo se da djeca dobiju grižu ako jedu zeleno voće)
 - prečka (ima ih više) na ljestvama za penjanje na jarbol
 - grižela
 - gorak, trpak
 - grlo (isto i grcan)
 - difterija
 - vrst konopa na brodu
 - učestala grmljavina
 - grmjeti

- gronāl, -a m
- grondāl
- gröp, -a m
- gröpīv, -a, -o
- gröšēca, -e ž
- grösin, -a m
- gröta, -e ž
- grüb, -a, -o
- grubo, pril.
- grūja, -e ž
- grzūn
- guba, -e ž
- gübica, -e ž
- gūc, -a m
- gūcāj, -a m
- gūcāt, -ân
- gūća, -e ž
- gúćāk, -ka m
- gúda, -e ž
- gulijáda, -e ž
- gùlišnjak, -a m
- gúlit, -in
- vijenac krova koji se nekada radio od poslaganih kamenih ploča
 - gronal
 - čvor, uzao; grop u grlo- nakupina sluzi u grlu (najčešće u pjevača prije početka pjevanja zbog treme)
 - kvrgav, čvorugav
 - vrsta stolarske blanje (debeljača)
 - gruba blanja u brodogradnji
 - rupa u zemlji, spilja, pećina
 - 1. ružan: »Grub je ká ponoća«; 2. neugodan: »Ovi banak je grub za sedit.«
 - 1. ružno: »Ovo je grubo vidić« tj. ružno je; 2. zlo: »Došlo mu je grubo pa su ga morali odvest u likara«; 3. neprecizno: »Napravila si mi oni komad grubo« tj. neprecizno (za razliku od fino); 4. nedobno: »Grubo mi je sedit na ovoj klupi.«
 - 1. željezna motka na kojoj visi barka za spasavanje (postoji još gruja od ankore, gruja od ferali); 2. dizalica
 - garzun
 - 1. vrst bolesti; 2. čeljade koje malo vrijedi, pokvarjenjak, neuredna, odvratna osoba
 - 1. njuška; 2. pren. bezobrazna, neodgojena osoba: »Nije se njemu ništa cudit, on ti je gubica.«
 - tip manjeg ribarskog broda dug 5–7 m
 - gutljaj
 - gutati, pren. podnositi, trpjeti uvrede, teškoće, nepravde: »Neće narod uvi' gucat. Jedan put će prikipit.«
 - 1. majica, potkošulja; mornarska guća — potkošulja od pamuka sa modro — bijelim vodoravnim prugama. Prihvaćena je od nekih kao dio narodne nošnje stanovnika uz obalu. Porijeklo joj je iz austrougarske ratne mornarice gdje su primorci služili vojsku i imali pravo da nakon isteka vojnog roka svu preostalu odjeću (uključujući tu i uniforme) ponesu kući
 - grlo: »Jema komad gućka« tj. ima jak glas
 - prasica, krmača
 - gnjavaža
 - crijevo
 - 1. čupati, na silu vaditi; gulit kožu — derati kožu;
 - 2. gulit koga (pren.) — dosadivati, biti dosadan,

gùlož, -a, -o

gulòzāća, -e ž
gulòzān, -a m

gulozàrija, -e ž

gulòzāt se, -ân

gulozávāt se

gulòzīca

gumâše, -aš ž

gumaši

gúmina, -e ž

gundēj, -a m

gundevâj, -a m

gundùljêra, -e ž

gúngūla, -e ž

gungulávāt, -ájen

gúnjäc

gûrla, -e ž

güstîrna, -e ž

gûša, -e ž

gûšt, -a m

- nervirati: »Nemoj me gulit sa tin tvojin štorijama.«
- 1. lakom, proždrljiv, pohlepan, sladokusan: »On je guloz na tripice a žena mu ih nikad ne sprem-a«; 2. guloz je predmet, stvar jelo i sl. koji pri-vlaće čovjeka ili životinju: »Suve smokve su gulo-ze za dicu«; »Med je guloz za svakoga.«
 - sladokusna žena
 - osoba muškog spola koja je lakoma, proždrljiva, sladokusna; sladokusac
 - nešto (najčešće jelo) na što se tko lakomi (slatkiš i sl.): »Ne volin van ja te gulozarije.«
 - lakomiti se, biti pohlepan na što, biti sladokusan
 - gulozat se
 - gulozaća
 - vrst obuće od kože s donom od gume (najčešće od automobilskih ili traktorskih guma)
 - gumaše
 - debeo konop kojim se vežu velike lađe
 - vrst kukca
 - vrst tvrdokrilca koji valja kuglice od balege u ko-je je prethodno unio jajašca
 - steznik, uže za podizanje samarice na brodu; vozit ala gunduljera — voziti čamac s krme po-moću jednog vesla
 - 1. ljljaka, njihaljka; 2. pren. zbrka, strka: »Da si ti vidija koja je onda nastala gungula!«
 - ljljati, njihatiti
 - biljac
 - 1. okapnica za odvod vode s krova; 2. pren. pijanac
 - 1. čatrna, rezervar za kišnicu u koji se skuplja kišnica s naplova (bilo da je to krov ili kakva po-vršina napravljena upravo za tu svrhu); 2. voda iz čatrne: »Poj donesi sić gustirne«; »... Cili cil-casti dan/ (kronila je kapac kvasine u žmul gus-tirne) / kâ marjoneta/ kalica se mice/ simo-ta-mo ...«, M. Slade Šilović, »Kamen vrime šuce«, str. 35
 - vrst blanje kojom se radi poluokrugli utor u drvu
 - 1. užitak, slast: »Napravija san to kon tuti gušti« tj. s potpunim uživanjem, s puno uživanja; 2. pren. osjećaj nelagode, boli, patnje: »Čutit ćeš ti gušte po' stare dane zaraj toga ca se ne paziš u mladosti« tj. osjetit ćeš u starosti bol zbog toga

gùštânska, -e ž	što ne vodiš računa o zdravlju, ili se previše izlažeš naporu
gùštânsija	— uživanje
gùštât, -ân	→ guštanca
gùštôž, -a, -o	— 1. koštati: »Koliko ovo gušta?«; 2. uživati: »Guštan u današnjem obidu.«
gûta	— ukusan
gùtânlik	→gota
gùtav, -a, -o	— izraz koji je upotrebljavala vojna komisija u austrougarskoj vojsci za regruta koji je ocijenjen kao sposobna za vojsku
gûv, -a m	— gutav je čovjek koji ima gutu tj. kakvo ispućenje na licu, vratu i sl.
gûva mòlëta	— vrst morske ribe, glavoč, glamoč, glamac; guv bursar posebna vrst koja boravi na kamenitom dnu obrasлом travom i može narasti do tridesetak dekagrama
gûvérân, -a m	— brusač škara
guvernâl, -a m	— vlada
gûvérnât, -ân	— dio pomoću kojega se upravlja (npr. biciklom)
guvernâvât, -ájen	— upravlјati (npr. brodom)
gûzalo, -a	→ guvernat
gûzat se, -an	— 1. čovjek koji miče stražnjicom; 2. pren. osoba koja se nepozvana (počesto i nepoželjna) uključi u svako društvo da bi besplatno jela i pila
gûzîca, -e ž	— 1. naglašeno micati, vrtjeti stražnjicom, praviti sebi prostor u kakvoj gužvi micanjem stražnjice; 2. pren. nastojati se ubaciti (nepozvan) u kakvo društvo radi koristi
gûzîcar, -a m	— 1. stražnjica; 2. pren. sretan čovjek, sretnik: »Sve mu u životu gre po srići, prava je guzica«; »Uvik si u životu bija guzica.«
gvâca, -e ž	— sebičnjak
gvácât, -an	— jednjak kod peradi i ptica, pren. podvaljak
gvânta, -e ž	— gutati, pohlepno jesti
gvantijêra, -e ž	— rukavica (pl. gvante)
gvardâmân, -a m	— poslužavnik, pladanj
gvârdija, -e ž	— kožna rukavica što brani dlan od igle kad se šiju jedra
gvida, -e ž	— straža, dežurstvo: »Veceras san u gvardiju pa ne mogu s broda.«
	— nanos žbuke na zidu ili podu u vidu trake koja je napravljena prema visku i služi da se po njoj (kao vodilji) vuče daska (staza) pri žbukanju ili betoniranju